

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

Cap. V. Quid sit unio mystica? Quomodò fiat? Quid ejus effectus? Quid
incapacibus & ignaris conferat lectio mysticae Theologiae? Transitus ad
Aspiraciones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

sensus infictas. Hæc omnia abdicanda, & extirpanda prorsus sunt, ut Deum inveniamus. *Quamdiu enim, ait Richardus (i) consolationem ab aliqua creaturâ accipimus, nondum Dilectum perfectè tenemus.* Quando autem tales fuerimus, ut nihil prorsus terrenorum nos delectet, eodem momento, eodem punto temporis videbimus quod cupimus, ut promittit Augustinus (k).

4. Cum tot igitur dispositiones ad mysticam Theologiam sint necessariæ, libet hic veteri ritu proclamare, Procul hinc, procul esse prophani. Nam & Dionysius (l) moneret Timotheum, ut caveat, ne quis eorum hæc audiat mysteria, qui rebus adhærescent, & nihil ultra naturalia supernaturaliter esse imaginantur: qui materialibus rebus immersi nondum per studium mortificationis, & exercitium virtutum animi candorem acquisiverunt: qui ambulantes in mirabilibus super se arcana Dei sua cognitione se posse percipere arbitrantur. His merito occinimus cum Christiano Poëta (m).

En adest Deus, impios

Hinc procul procul arceo.

Invisum superis genus,

Hinc abite profani.

Fumus ut fugit: obvias

Cera cedit ut ignibus:

Sic, intrante Deo, procul!

Hinc abite profani.

Cæterum hæc sapientia citius ac sublimius Idiotis simplicibus, qui nihil aliud quam salutem in timore & tremore curant, quam magnis & eruditis Theologis conferri solet, nisi & ipsi toto mentis affectu studeant humiliati. Ita scribit vir eximius Bartholomæus de Martyribus Bracharenis Archiepiscopus (n). Et Bernardus de hac re sermonem habens sic exclamat (o). *O quisquis curiosus es scire quid sit hoc Verbo frui, para illi non aurem, sed mentem: non docet hoc lingua, sed gratia: absconditur à sapientibus & prudentibus, & revelatur parvulus.* Similia docent alii plures sapientissimi viri (p). Bonaventura,

(i) Rich. lib. 4. de contempl. c. 16. (k) Aug. lib. 1. Soliloq. de cognit. Dei & animæ c. 14. (l) Dionys. c. 1. myst. Theologia. (m) Frat. Montmorentius in Paraphrasi psalmi 67. (n) Bart. de Martyrrib. Compend. doc. spiritualis par. 2. c. 1§ §. 3. (o) Bernard. serm. 85. in Cant. (p) Bonav. de processu Relig. Gerson. de myst. Theologia Specul. Gelenius in præxi myst. Theol. p. 1. decif. 1. art. 5. (q) dec. 10. art. 2. Barbanson in semitis occultis divini amoris. Suarez. 2. de Relig. lib. 2. de orat. c. 10.

Gerson, Victor Gelenius, Constantinus de Barbanson, Franciscus Suarez. Atque idem confirmant scriptis suis, & exemplo sanctæ ac Theodidactæ mulieres, tres Catharinae Senensis, Genuenis, & Bononiensis; Angela de Fulgineo, Gertruda, Mechtildis, Brigidda, Baptista Vernacia, Teresa à Jesu, & aliæ plures.

5. Ita nimirum, æterne Deus, rex cœli, & terræ, ita fuit placitum ante te. Tu enim superbis resistis, & humilibus das gratiam, & cum simplicibus sermocinatio tua. Confiteor tibi, Domine, quia abscondisti hæc à sapientibus, & prudentibus, & revelasti ea parvulis. Non sic illuminasti inflatis cordibus sapientum hujus saeculi, sicut luces in mente parvolorum, & humilium humum deseruent. Verè tu es Deus absconditus, & lucem habitas inaccessibilem, sed lucem tuam copiosè illis & amanter communicas, qui JESUM crucifixum corde & corpore exprimentes animam expurgarunt ab omni labe ac forde voluptatum. Penetrasti animam illorum profundius & vitalius quam soleas, cum solam mentem ignotus irradias, jejunâ voluntate. Penetrasti intimè, & intelligisti tui contractu experti sunt quam suaviter mulces, & mirabiliter imples hanc immensam mentis nostræ capacitatem. Tum ex abundantia cordis eructarunt verba, verba utique bona, dulciora super mel & favum; ex quibus didici veram sapientiam, quæ non reperitur in siccis, & insulsis libris inanum Philosophorum, qui narrant mibi fabulationes, sed non ut lex tua. Ita, Pater, quoniam sic fuit placitum ante te.

CAPUT V.

Quid sit unio mystica? Quomodo fiat? Qui ejus effectus? Quid incapacibus, & ignoratis conferat lectio mysticæ Theologia. Transitus ad Aspirationes.

1. EO tendunt omnia, quæ de mysticâ Theologiâ scribuntur, ut animam perducant ad intimam cum Deo unionem, in quâ medulla hojus sapientiæ, & summum ejus arcanum consistit. Non est autem hæc unio localis, sive præsentiae, quâ Deus ubique est, nihil se vacuum relinquens propter suam immensitatem. Non est unio per gratiam sanctificantem, quâ anima à peccatis emaculata in Dei amicitiam restituitur, sicutque divinæ consors naturæ. Non est unio

unio per charitatem, de qua scriptum est. (a)
Qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Prima enim harum unionum convenit etiam rebus inanimatis: secunda omnium jugorum est, & puerorum ante ulrum rationis: siisque istae in substantia animae: Tertia communis est omnibus probis, qui Deum quidem ardenterissime diligunt, sed dono contemplationis, & mystica unione carent. Est igitur alia unio felicissima & arcana, inexpertis imperavia, & difficilis explicari, quae fit in potentissimis animae, intellectu scilicet & voluntate; istae enim Deum attingunt, & illi conjunguntur actionibus propriis vitalibus: atque in ista unione summa felicitas vitae hujus consistit, & quedam futurae glorie praegustatio. De hac unione non est meae imbecillitatis fusiis disserere: immundis enim & impuris divina attingere nefas. Legat, qui dignus fuerit, uberrimè de illa differentem virum doctrinissimum, & quasi alterum Hierotheum divina patientem, Thomam a Jesu (b) qui sanctorum Patrum de ea, omniumque Mysticorum doctrinam affert, multa addens ex propriâ experientia.

2. In hac unione clarissimâ luce sapientiae perfusis intellectus Deum respicit, ut quodam totum, in quo est omne bonum, ita ut ab eo in aliud diverti nequeat: voluntas autem ardenterissimo amore constringitur, qui instar ignis erumpens omnia quodammodo absunit, ita ut anima jam in se non vivat, neque actionibus naturalibus intendat, sed toto affectu in eum transeat, cui arctissimo amplexu conjungitur. Ambae vero potentiae in vastissimam Divinitatis solitudinem, ut ita dicam, introducuntur, ubi Pater cunctis imaginibus nudans intellectum supra rationem nos evexit. Filius vero vacuum intellectum infinita claritate perfundit: sanctus autem spiritus immenso ardore inflammas voluntatem, omnes affectus nostros secundum conglutinat, quia nimis id, quod mortale in nobis est, à virtute immortalis absorbetur. Hic dicit anima, Bonum est nos hic esse, hic introducitur in celum vinariam, ubi læta bibit sobriam ebrietatem spiritus: hic canit epithalamium dicens (e) Dilectus meus mibi, & ego illi. Vivo ego, (d) jam non ego, vivit vero in me Christus. Deseruit hic amans anima, deficitque à seipso, & velut ad nihilum redacta in abyssum aeterni amoris

(a) *Ioannis* 4. 16. (b) *Thomas à Iesu lib. 4. de divina oratione per totum.* (c) *Cantic. 2. 16.* (d) *Galat. 6. 2. v. 20.*

collabitur : ubi sibi mortua vivit in Deo , nihil
sciens , nihil sentiens praeter amorem . Perdit
enim se in divinā caligine , sed sic se perdere in-
venire est.

3. O sanctam illam animam, quæ à Deo singulariter visitata, & supra omnia creata, supra que omnem operationem elevata, mediante mysticâ unione in Deum transformatur! Quam bene illi convenienter verba illa sapientis, (e) Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa: Cùm enim felicissima unio sit amplexus, & degustatio summi boni; omnia bona ab ipsa, quasi rivuli à fonte, in animam derivantur. Hinc (f) decor, & pulchritudo, & Spiritus sancti charismata, quibus mirabiliter exornatur. Hinc splendor lucis, & præfulgida illustratio, ardorque amoris, & suavitas ineffabilis. Hinc contemptus rerum omnium terrenarum, & insatiabile coelestium desiderium. Hinc perfecta Christi imitatio, & ex redundantia spiritus exultatio sensuum, & corporis admirabilis transfigratio. Hinc animæ annihilatio coram Deo, & mystica mors: hinc fervor, languor, liquefactio, ebrietas spiritualis, silentium internum, osculum Verbi, ecstasis, rapus, suspensio & alia multa, quælibens pretermitto, quia de

his sola unicō illōs docet, qui digni sunt experiri.
4. Altissima quidem sunt hæc mysteria, &
super communem hominum caput; sed ut
optimè ait Plato, (g) *De rebus divinis creden-
dum est sublimis Dei, etiam si nullas afferant rationes.*
*Res sublimes & arcanae, quod sibi nota non
int, quasi falsa aspernari, fidemque abnegare*
spectatissime probitatis viris, cum de divinis
*perceptionibus ex propriâ loquuntur experien-
tia, stultorum est, & impiorum. Nec ideo*
inutiles æstimandi sunt, aut profus abiciendi
Mysticorum libri, quod sublimia tradent, &
mirabilia super nos; nam hoc saltē ex illis
*discimus, quam longe adhuc versemur à cul-
mine Christianæ perfectionis, nondum digni,*
qui cum Moysi in caliginem ingrediamur.
Narrat Gulielmus Abbas S. Theodorici, (h)
sibi infirmo in Monasterio Clarevallensi S.
Bernardum etiam infirmum moraliter expo-
suisse Canticum Canticorum: *In quo, in-
quit, cum benignè & sine invidiâ exponeret mi-
bi, & communicaret sententias intelligentiae, &*

(c) *Sap.* 7. 11. (f) *De his omnibus diffusis Harpines, Rusbrochius, Taulerius, Cartesianus, Ludovicus Blofius, &c; alii mystici.* (g) *Plato in Timae.*
 (h) *Galil. in vita S. Bern.* l. 1. c. 12.

sensus experientia sue, & multa docere niteretur
inexpertum, quae non nisi experiencingo discuntur;
& si intelligere non poteram adhuc, quae appone-
bantur mihi; plus tamen solitudo intelligere me fa-
ciebat, quid ad ea intelligenda decesset mihi.

5. Hic sisto. Voces enim audio plenas quer-
larum, quibus a legentibus interpellor. Et ubi,
[inquiunt] Via compendii ad Deum, quam te ini-
tio hujus tractatus ostensurum promisisti. Hac-
enus de mysticâ Theologî, & de unione cum Deo
asseruisti, opus proponens difficillimum, iter ar-
duum, & altissimum fastigium humanis viribus
inaccessibile. Unde merito illud Psalmographi
(i) quisque nostrum usurpare potest, Mirabilis
facta est scientia tua ex me, & non potero ad eam.
Quomodo enim terrenus homo terram despiciere
poterit, cœlum cōfondere, Angelorum cho-
ros transcendere, ad Dei solium accedere, quid-
quid est humanum exuere, Deo intimè uniri?
Libenter quidem ista legimus, & audimus; sed
tam arduo operi nos accingere, humana fragilitate
vires denegante, non audemus. Rectè ista; si sola
hominum imbecillitas attingatur: malè, si divi-
næ gratiae efficaciam adjuvantem recipiamus.
Adest hæc omnibus, qui à Deo præventi iter ad
ipsum aggrediuntur. Aderit & mihi viam docen-
ti, datamque fidem liberanti.

6. Dico igitur, viam compendii ad Deum, ad
culmen mysticæ Theologie, ad intimam cum
Verbo unionem esse motus Anagogicos, & exer-
citum aspirationum. Testes hujus dicti affero
omni exceptione maiores. Primus est Joannes à
Iesu Maria Carmelita excalceatus, qui ita scribit.
(k) Concors omnium, quos legerim, sententia est,
ad altissimam Dei cognitionem & sensum, sive ex-
perimentum, aspirationum exercitio ita animam
erigi, ut, se hoc Angelicum exercitum miris laudi-
bus celebratum, ceteris omnibus antepositum fre-
quentet, plurimum proficiat. Habet enim tam
egregiam vim exstirpandi, & divinis flammis
urendi, ut hoc unum idoneis circumstantis septum,
& studio virtutum armatum, ad summam Christi-
anæ vita perfectionem & puritatem corda nostra
perducat. Quamvis enim dona Dei sint unio, ra-
ptus, fruitio, revelatio, & illa indulgentissimi Dei
internablandimenta, & soli conatibus nostris,
quantumvis nervosis, illa non producamus; at
certi animæ se se idonee ad eas nuptias ornanti &
comparanti munificentiis, quam cogitare valeat,

(l) Goliel in vita S. Bern. lib. 1. c. 12. (i) Psal.
138: 6. (k) Joannes à Iesu Maria myst. The-
olog. c. 9.

indulgentur. Hæc Joannes, cui alterum adjungo-
ejusdem instituti Thomam à Iesu (l) Si Sanctorum
Patrum, inquit, aliorumque Mysticorum, qui
hanc viam experti sunt, sententia credendum est:
nullam compendiosorem viam, nullum vè alium in
Deum assurgendi modum faciliorē ac nobiliorem eo
invenies, quem sapientiam unitivam, sive amorem
unitivum, mystici appellant, qui in motibus ana-
gogicis sive aspirationibus, quibus cor emititur ad
Deum assurgere, ac illi avidissime adhævere, con-
ficit. Postrem paginas latè implere aliorum testi-
moniis hanc veritatem confirmantium, præsertim
Bonaventuræ, (m) Henrici Harphii, (n) Jo-
annis Gersonis, (o) Dionysii Cartusiani, (p)
Constantini de Barbanson; (q) sed pro indicta
mihi brevitate duo propria sufficiunt.

CAPUT VI.

*Aspirations, motus anagogici, Orationes
iaculatorie quid sint? Sententias, &
exemplis Sanctorum Patrum approbantur.
De illarum praestantia, & utilitate.*

1. **A** Baridem Hyperboreum Pythagoræ ævo
nobilem, & famosum habuisse ferunt
aureum telum, quo vectus, ut poetico Pegaso,
celeriter per aerem volitabat, unde dictus est
Æthrobates, scandens per æthera, ut refert Jamb-
licus in vita Pythagoræ. (a) Sed quod genus
aurei teli potentius est, quam alatae & ignitæ As-
pirationes, quæ devotam animam momento in
cœlum effundunt, & penetrant usque ad thronum
Divinitatis. *Anima in qua habitatuit ignis Dei,*
ait Magnus Antonius Abbas, (b) *Similis est avi*
dis abus prædictæ alis, quibus volat, & sursum per
cælesti aera elevatur. Etenim avi præ omnibus
creaturis alæ peculiares sunt: alæ vero anime
Domino obsequentes sunt virtus ignis Dei,
quibus ad cœlum sursum volare valet. Si autem
bis caruerit alis, minimè sursum elevari in aera
poterit.

(l) Thomas à Iesu de div. orat. li. 4. c. 20. (m)
Bonav. c. 3. myst. Theologia ipsi adscripta, qua
est Henrici de Palmâ. (n) Harphius myst. The-
olog. lib. 2. initio p. 5. (o) Gerson, in myst.
Theolog. (p) Cartusian. lib. de fonte lucis.
(q) Barbanson in sententiis occultis par. 1. c. 5. Ex
p. 2. c. 3. (q) Joannes Lanpergus initio pha-
retra. (a) Jamblichus de vita Pythag. c. 28. (b)
Antonius Abbas epist. 18.